ANUL III.—No. 855 —EDIŢIA A TREIA— SAMBATA 17 MAIU 1897

LUMEA NOUĂ

ORGAN ZILNIC AL SOCIAL-DEMOCRAŢIEI ROMÎNE

ABONAMENTE — UN NUMĂR 5 BANI — ANUNCIURI

REDACŢIA: BUCUREŞTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL — SUB DIRECŢIA CONSILIULUI GENERAL AL PARTIDULUI — ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STRADA DOAMNEI, No. 7, CASA APPEL

STAREA PRINŢULUI DISPERATA

—Expulzarea voluntarilor greci.-Bulgaria refuză paşapoartele romîne—

IN PRAPASTIE

Inţelepciunea celor carĭ aŭ avut de la 1866 încoace în minĭ, rînd pe rînd, cîrma ţăreĭ, îşĭ dă roadele pe toate terenurile vieţeĭ noastre sociale şi e pe cale de-a ne arăta la ce prăpastie mergem şi în privinţa monarhieĭ.

Şi cînd zicem monarhie vorbim de drepturile prea marĭ ce are regele în politica din afară şi 'n cea din lăuntru.

A mers cum a mers cu regele Carol I-iŭ, care s'a folosit de puterile ce şi-a luat şi i s'aŭ dat în potriva Constituţieĭ, foarte înţelepţeşte şi spre binele acesteĭ ţărĭ, mărturisim faptul fără nicĭ un înconjur. Sîntem încredinţaţĭ că dĭ'ntre factoriĭ carĭ aŭ ajutat la prefacerea Romînieĭ feudale şi rămasă'n urmă cu totul, în o ţară semi-europeană în unele privinţĭ şi desăvîrşit europeană în altele, regele Carol nu e cel maĭ neînsemnat.

Numaĭ ceĭ carĭ cunosc istoria omenireĭ din declamaţiile burghezieĭ revoluţionare, pot să crează că regiĭ şi preoţiĭ n'aŭ avut nicĭ o dată rostul şi folosul lor în istoria omenireĭ. Noĭ ştim că regiĭ aŭ ajutat nespus de mult la întărirea burghezimeĭ şi la domesticirea nobilimeĭ feudale. Un Ludovic al XI-lea, un Vlad Ţepeş saŭ Ştefan cel Mare, un Ivan cel groaznic, aŭ zdrobit cu cruzime capetele cele maĭ înalte ale trufaşeĭ nobilimĭ. In Franţa regiĭ sprijiniţĭ de oraşele revoluţionare burgheze, de baniĭ şi de pedestrimea lor, maĭ ales de armele de foc roade ale industrieĭ orăşăneştĭ, aŭ sfărmat feudalismul şi-aŭ pregătit domnia burghezimeĭ, care avea să deslănţuiască puterile de producere cele maĭ uriaşe.

Dacă maĭ pe urmă neînţelegerea a intrat între rege şi burghezie şi aceasta a răpus pe vechiul aliat, nu e de mirare. Se trecuse vremea regilor.

La noĭ regele Carol I-iŭ a fost de folos. Nu e tot aşa cu dinastia. Una că dinastia nu vrea să se înmeieze, boala prinţuluĭ moştenitor ne-a arătat primejdia. Romînia cu un copil pe tron, cu o regenţă, nu maĭ are nicĭ o însemnare. Ţara trebue să aibă bărbaţĭ în frunte, nu copiĭ!

Primejdia văzută acuma cu ochiĭ de orĭ-cine, ne vederează foarte lămurit vina, dacă nu chiar crima făcută de oameniĭ politicĭ carĭ ne-aŭ cîrmuit.

In loc să pregătească ţara pentru a se putea cîrmui singură, în loc de a trezi a viaţa politică poporul, aşa că la nevoie să poată trece prin orĭ-ce criză; s'aŭ întărit c'o nenorocită Constituţie vicleană şi despoietoare de drepturĭ; aŭ lăsat în robie şi sărăcie majoritatea acesteĭ ţărĭ, nedîndu-ĭ nicĭ un drept, depărtînd'o de la viaţa politică. Eĭ, la rîndul lor, aŭ dovedit că sînt mlădioşĭ la spinare, aŭ lăsat toate puterile în mîna regeluĭ, prefăcîndu-se în nişte unelte de guvernămînt.

Ce ne-ar păsa de soarta dinastieĭ dacă am avea o ţară trezită la viaţa politică şi în stare a se conduce singură? Dar acuma, toţĭ ceĭ carĭ şi-aŭ pus nădejdea în rege şi în dinastie, faţă cu moartea care flutură de-asupra palatuluĭ de la Cotrocenĭ ca şi asupra celuĭ din calea Victorieĭ, şi-aŭ pierdut şi puţina minte ce le maĭ rămăsese. S'aŭ zăpăcit şi plîng ca nişte copiĭ nemernicĭ.

Ne facem datoria să tragem luarea aminte a tuturor celor ce vor să vază ţara aceasta mergînd înnainte şi dezvoltîndu-se scutită de intrigile şi uneltirile ruseştĭ, că e poate încă timp să ne gîndim la adevăratul suveran al acesteĭ ţărĭ, la poporul muncitoriŭ.

Să ne silim a-l lumina şi trezi; să-ĭ arătăm cum trebuie să-şĭ rumpă cătuşile economice şi politice. Să facem să nu maĭ întîrzie mult reforma cea maĭ însemnată, singura în care e scăparea: votul universal.

Dacă nu pot şi nu vor alţiĭ să-şĭ facă datoria, dacă interesele celemaĭ brutale aŭ la dînşiĭ maĭ multă ascultare şi trecere de cît interesele ţăreĭ, cel puţin noĭ social-democraţiĭ, împreună cu aceĭ din clasele domnitoare, carĭ aŭ priceput ce rost are votul universal, să ne facem datoria să lucrăm pentru cucerirea acestuĭ drept.

Numaĭ votul universal, prin înrîurirea sa asupra vieţeĭ noastre politice şi sociale, va putea să ne depărteze de prăpastia către care mergem cu paşĭ repezĭ.

I. Nădejde

CARITATEA LA NOĬ.—Domniĭ carĭ risipesc la curse şi la mesele verzĭ zecĭ de miĭ de leĭ şi plîng pe ilustrele victime ale Bazaruluĭ Carităţeĭ din Paris, pînă într'a le da portretele prin ziare; doamnele, carĭ organizează bătae cu florĭ a cîte doĭ leĭ roza—toată lumea aceasta, care a învăţat virtuţile în manuale şi care cunoaşte de rost cel puţin treĭ miĭ de maxime privitoare la caritate, n'a găsit pînă acum timpul să se ocupe de nenorocirile carĭ aŭ lovit miĭ de gospoderiĭ ţărăneştĭ, în urma straşnicelor inundaţiĭ din urmă.

Oficialitatea a găsit de cuviinţă să arunce pe decoraţiunĭ baroce pentru 10 Maiŭ peste o sută de miĭ de leĭ. Destul să remarcăm că primăria de Craiova a risipit zece miĭ de leĭ pentru alaiul de 10 Maiŭ, iar pentru inundaţiĭ din toată ţara a votat *o mie* de leĭ, după ce judeţul Dolj a fost unul din cele maĭ lovite prin ultimele revărsărĭ.

Caritatea privată—nicĭ urmă de ea!

... Şi cu toate astea bunuluĭ Dumnezeŭ i-ar fi fost poate maĭ plăcut să fie înduplecat în favoarea salvăreĭ prinţuluĭ moştenitor printr'o operă de caritate pentru ceĭ inundaţĭ, de cît prin bocetele de prost gust, debitate în toate bisericile

Dar rîndurile aceste nu sînt de loc un îndemn, ci o simplă constatare.—T.

INTELIGENŢA JUNIMISTA

— *Bună ziua, mă Istrati* (fără aluzie).

— *Şepte puĭ de raţă, frate!*

Aşa polemizează *Constituţionalul.*

Noĭ punem în evidenţă că junimismul a fost prins în flagrant delict de votare pentru guvern la Ploeştĭ şi un guguman al d-luĭ Carp ne răspunde că nu-ĭ adevărat că în incendiul de la Paris aŭ arătat eroism numaĭ oamenĭ din popor—*dovadă că aŭ fost decoraţĭ* şi preoţĭ, funcţionarĭ aĭ Statuluĭ, proprietarĭ, etc! Prin urmare... de geaba caută socialiştiĭ din Romînia să scoată din vitejia cîtor-va vizitiĭ din Paris argumente pentru... votul universal!

Opreşte-te sarcasticule, că te-am prins în flagrant delict de junimism la inteligenţă.

Apoĭ nu ştiĭ, gugumanule, cum se daŭ decoraţiile pe lumea asta? Unul are meritele şi celălalt primeşte decoraţia.

Eminescu scrie versurĭ geniale şi Iacob Negruzzi e decorat, Conta produce o operă de valoare şi un Pepene Gulescu primeşte Bene-Merenti.

D'aia vrem noĭ votul universal — ca cine-ĭ junimist la inteligenţă să nu scrie la gazetă şi pe cine îl chiamă Iacob Negruzzi să nu s'apuce să vorbească...

M. O. X.

EXPULZAREA VOLUNTARILOR GRECI

Guvernul d-luĭ Sturdza, care, pe cît se ştie, nu prea sufere de popularitate, îşĭ dă toate silinţile să aprindă mereŭ nouĭ focurĭ, carĭ, în cele din urmă, vor face dintr'un guvern pîrlit un guvern fript.

In prima sa guvernare, ministerul Sturdza s'a iustrat deja prin expulzarea nefericiţilor armenĭ, carĭ căutaŭ pe pămîntul Romînieĭ un refugiŭ, în urma sinistrelor măcelurĭ ale sîngerosuluĭ Abdul-Hamid, care a măcelărit o sută de miĭ de connaţionalĭ aĭ lor.

E adevărat că pentru acest serviciŭ Sultanul a făcut bulgarilor şi serbilor toate concesiile, iar romînilor din Macedonia le-a dat... pilaf!

Aceasta n'a împiedicat însă pe d. Sturdza să strige în Senatul Romînieĭ:

— Trăiască Sultanul!

iar astă-zĭ să facă al doilea act de vasalitate către spînzurătorul din Stambul.

Din Galaţĭ soseşte astă noapte ştirea că treĭ vapoare, avînd pe bord vre-o 250 de voluntarĭ grecĭ — *cea maĭ mare parte stabiliţĭ în Romînia înnaintea războiuluĭ greco-turc* — aŭ intrat în port.

Un ordin telefonic al guvernuluĭ a interzis însă debarcarea voluntarilor şi ordonat întoarcerea vapoarelor.

Era un spectacol sfîşietor cînd rudele voluntarilor întorşĭ, veniseră în port să-şĭ primească pe ceĭ iubiţĭ şi fură împiedicate să se apropie chiar cu bărcile de vapoarele sosite.

Surescitarea în portul Galaţĭ e enormă.

Protestăm cu toată revolta sufletuluĭ nostru contra acestĕ măsurĭ nemernice a guvernuluĭ, care aruncă din noŭ Romînia a picioarele odiosuluĭ tiran din Stambul.

PROCESUL TAUSCH-LUETZOW

Acuzarea.—Martoriĭ şi acuzatul.—Ce se dă pe faţă?

Tausch e învinuit că 'n Dec. 1896 a jurat mincinos în procesul contra Leckert, Lützow şi alţiĭ şi c'a mărturisit fals. Maĭ e acuzat Luetzow că în Nov. 1895 a înşelat fiscul militar cu 50 de mărcĭ şi c'a fabricat o chitanţă falşă iscălită «Kukusch», iată-şĭ de 50 de mărcĭ; iar Tausch că şi-a călcat datoria de funcţionar scăpind pe Luetzow de pedeapsă pentru înşelăciunea fisculuĭ.

Tausch a jurat falş că n'a fost nicĭ o dată amestecat în politică şi că n'a inspirat articole politice. 2). Că a zis că pe Luetzow nu-l cunoaşte. 3). Că n'a dat pe faţă falşificarea de chitanţă, de care ştia.

Maĭ departe actul de acuzare arată că Tausch, *folosindu-se de puterile excepţionale ce avea a făcut tot felul de intrigĭ chiar contra celor maĭ înalţĭ funcţionarĭ aĭ statuluĭ.* El a împins maĭ întâiŭ pe *Normann Schumann* şi în urmă pe *Luetzow* la cele maĭ grave acuzărĭ şi calomniĭ către celor maĭ înalţĭ demnitarĭ.

Tausch a făcut să se publice prin ziare ştirĭ despre-o ceartă între Wilhelm al II-lea şi împărăteasa Frederich (mumă-sa), a spus că starea sănătăţeĭ împăratuluĭ e foarte rea şi că şi-a făcut la Abazzia în secret, o operaţie etc.

Tausch era partizan înfocat al luĭ Bismarck, de-aceea căuta să facă de rîs prin presă pe toţĭ protivniciĭ acestuia: pe von Köller, pe Marschall şi alţiĭ.

Martoriĭ şi acuzatul

Tausch şi indirect Bismarck adus înaintea juraţilor vor fi apăsaţĭ de martorĭ unul şi unul: secretarul de stat *Marschall von Bieberstein,* ministrul *von Köller*, preşedintele poliţieĭ *von Windheim*, generalul *von Gosler,* generalul *Bronsart von Schellendorf*, colonelul Gaede, consilierul de ambasadă *dr. Hanau*, etc. etc.

Acuzatul e născut în München la 1844, căsătorit, fără copiĭ, decorat cu crucea de fier cl. II-a, cu crucea de cavaler pentru merit, din Bavaria, cu Vulturul roş cl. III-a cu coroană, cu coroana de fier austriacă cl. III-a, cu ordinul Franz Ioseph, cu ordinul rusesc Stanislau, cu ordinul de Coburg şi cu medaliĭ din războiul de la 1866 şi 1871.

Cum vedeţĭ: mutre simandicoase de tot, dar treburĭ murdare.

Ce se dă pe faţă?

Că poliţia politică *plăteşte agenţĭ provocătorĭ ca Normann-Schumann, carĭ, ca să se facă de folos, înşi-şĭ eĭ inspiră articole înjurătoare contra împăratuluĭ şi miniştrilor şi-apoĭ daŭ pe faţă pe aşa zişiĭ autorĭ.* Tausch susţine că agentul pomenit a adus nespuse serviciĭ poliţieĭ. Zice că n'a făcut articole politice el însu-şĭ (Tausch), dar a trebuit să dea ce-va «informaţiĭ» ca să capete încrederea celor spionaţĭ. Asupra uneĭ daravere zice că nu va vorbi de-oare ce a făgăduit răposatuluĭ *von Richthoffen*, că va păstra secretul.

Luetzow spune că Tausch l'a pus să lanseze prin ziare ştirea că împăratul sufere de urechĭ şi anume că are cancer ca şi Frederic al II-lea Tausch neagă, dar în zadar.

S'a dovedit că Tausch a făcut să se publice mulţime de articole contra «cursuluĭ noŭ» adică în contra politiceĭ luĭ Wilhelm al II-lea.

Cum se vor stîrşi toate acestea nu ştim, dar s'aŭ dat pe faţă o parte din cele ce se petrec după culise şi maĭ ales din intrigile oculte ale luĭ Bismarck.

Virtus

TORTURA LA INSTRUCŢIE

Şedinţa de alaltăerĭ a Tribunaluluĭ Ilfov, Secţia I, a desvăluit în toată mizerabila luĭ splendoare un capitol din moravurile noastre judiciare.

Se judeca procesul furtuluĭ de la ministerul de finanţe, în care, după cum se ştie, sînt implicaţĭ: ex-casierul Petrescu, soţiĭ Florescu şi fostul guardist Becheru.

Procedîndu-se la interogatorul luĭ Florescu, acesta declară că nu recunoaşte nimic din depoziţiile făcute la instrucţie, căcĭ toate acele depoziţiĭ i-aŭ fost smulse prin cele maĭ selbatice torturĭ cu celebrele „vine de boŭ". Uşor de înţeles senzaţia ce aŭ produs aceste declaraţiunĭ făcute în şedinţă publică.

Se procede la ascultare de martorĭ şi aproape toţĭ jandarmiĭ din serviciul poliţieĭ *mărturisesc că maĭ multe noptĭ în şir, la orele 11 soţiĭ Florescu erau aduşĭ în cabinetul şefuluĭ siguranţeĭ—a celebruluĭ Puiu Alexandrescu—şi acĭ, ambiĭ inculpaţĭ,* **faţă fiind şi judecatorul de instrucţie Vasiliu**—*nu maĭ puţin celebru de cînd cu chestia mitropolituluĭ—eraŭ bătuţĭ cu vina de boŭ pînă ţîşnea sîngele—apoĭ puşĭ să semneze depoziţiile şi în urmă aruncaţĭ în carcere, nişte cuştĭ întunecoase şi pline de insecte.*

Iată cum se face instrucţia judiciară de justiţia romînească, în anul de graţie 1897 şi de parchetul de Ilfov!

Cum se maĭ poate afla cine e vinovat şi cine nu —cînd acesta e sistemul preconizat?

Dar el s'a divulgat în şedinţă publică şi ast-fel a început rolul miniştrilor de justiţie şi de interne.

Poate remîne la postul săŭ judele-instructor, în prezenţa căruia s'aŭ săvîrşit asemenea torturĭ? Poate rămîne la postul săŭ şeful de siguranţă care întrebuinţează vina de boŭ *în instruirea uneĭ afacerĭ?*

Ministrul justiţieĭ şi cel de interne aŭ datoria neîntîrziată d'a numi o anchetă energică—opinia publică fiind profund alarmată de asemenea revelaţiunĭ în domeniul judiciar.

Silex.

ATITUDINEA AURELIANIŞTILOR

De ce a eşit „Drapelul"?—D. Sturdza liniştit.— Atitudinea preseĭ.

Vestea că Aurelianiştiĭ îşĭ vor scoate ziarul lor umpluse de speranţe inimile conservatorilor şi a duşmanilor d-luĭ Sturdza. Dacă ziarul d-luĭ Aurelian n'ar fi menit să combată guvernul pentru ce ar maĭ apărea? Ca să se lupte cu conservatoriĭ? Dar pentru aceştia nu sînt de ajunse organele liberale existente? Iată care era judecata tuturor înainte de apariţia „Drapeluluĭ".

Dar ziarul d-luĭ Aurelian apare şi nu combate guvernul; cel puţin nu-l combate cum s'aşteptaŭ conservatoriĭ să-l combată.

Maĭ mult. Din prima zi organul Aurelianist ia o atitudine demnă, dar foarte hotărîtă în faţa conservatorilor, aşa că azĭ Drapelul *e ţinta segeţilor conservatoare.*

Principalul motiv al apariţieĭ ziaruluĭ Aurelianist a fost slăbiciunea preseĭ liberale faţă de presa conservatorilor. Se simţea neapărată trebuinţă de o gazetă maĭ cinstită ca Voinţa Naţională, *maĭ răspîndită ca* Liberalul *şi maĭ „cu ideĭ" de cît amîndouă pentru ca să se pue de-a curmezişul influenţeĭ ziarelor conservatoare.*

Iată pentru ce a eşit Drapelul.

* * *

Cu toate făgăduelile d-luĭ Aurelian că prin gazeta d-sale nu va urmări distrugerea guvernuluĭ, ci aplicarea programuluĭ liberal d. Sturdza era îngrijat. Despre d. Aurelian, şeful partiduluĭ nu se prea îngrijea; îl ştia blajin şi prin urmare fără dorinţă de a-ĭ purta războiŭ. Dar tovarăşiĭ fostuluĭ prim-ministru, aceĭ pe care „Oculta" i-a gonit din fruntea guvernuluĭ, aceia îĭ inspira d-luĭ Sturdza frică.

Acuma d-l Sturdza e liniştit. Şi dorinţa luĭ de a rămînea liniştit e aşa de mare în cît, cu toate că Drapelul *n'a cruţat pe* Voinţa Naţională *în chestia repaozuluĭ Duminical, totu-şĭ aceasta a tăcut molcum, căcĭ aşa e ordinul de sus.*

* * *

Dar dacă Drapelul *e primit cu tăcere, aş putea zice chiar cu simpatie de foile liberale el a stîrnit o furtună în tabăra conservatoare şi între cele-l'alte ziare „democrate". Şi probabil că această furtună se va mări din ce în ce, iar Drepelul va avea de furcă cu adversariĭ săĭ.*

In tot cazul ziarul Aurelianist, cu programul pe care l'a anunţat şi cu atitudinea de pînă acum e bine privit de o mare parte de liberalĭ şi democraţĭ.

Dor

O CATASTROFA INGROZITOARE

Se ţin lanţ nenorocirile teribile carĭ seceră dintr'o dată zecĭ şi sute de fiinţe omeneştĭ. După incendiul din strada Goujon urmă deraiarea de pe linia Dorpat-Walk şi nu s'a şters încă din minte ororile acestor două sinistre grozave şi iată că primim amănunte asupra uneĭ nouĭ catastrofe, de astă dată un naufragiŭ, care a costat viaţa a 62 pescarĭ şi despre care puţiniĭ supravieţuitorĭ povestesc peripeţiile cele maĭ înfiorătoare:

* * *

Bricul *Vaillant* plecase din Saint-Malo, cu destinaţiunea Saint-Pierre şi Miquelon, ducînd cu el un echipagiŭ de 23 marinarĭ şi 47 pescarĭ carĭ trebuiaŭ să facă la Saint-Pierre pregătirĭ pentru prinderea moruluĭ.

In noaptea de 13 spre 14 Aprilie st. n. pe un întuneric de nepătruns şi pe un timp furtunos, bricul se izbi de un *iceberg*, unul din aceĭ enormĭ munţĭ de ghiaţă plutitorĭ pe ocean, şi carĭ constitue un pericol permanent pentru pescariĭ din regiunile nordice. In cîte-va minute *Vaillant* se scufundă, permiţînd de abia celor de pe bordul săŭ să lase pe apă două şalupe şi 11 luntrĭ. In graba manevrăreĭ, o şalupă şi 3 luntrĭ se resturnară şi se scufundară imediat, aşa în cît naufragiaţiĭ trebuiaŭ să se grămădească în o singură şalupă care maĭ rămăsese şi în cele 8 luntre de scăpare. Aceasta se întâmplă că la vre-o 120 leghe de peninsula Avallon spre ţărmul estul al Tera-Noveĭ.

Lăsate în voia valurilor furioase ale oceanuluĭ, fără pînze, fără cîrme, fără hrană, pe un timp din cele maĭ furtunoase şi recĭ luntrile şi şalupa se împrăştiară în curînd după capriciul nebun al apeĭ întărîtate.

Şeapte din luntrĭ se perdură pentru tot-de-a-una dând pradă apeĭ, cele 42 de fiinţe omeneştĭ carĭ îşĭ puseseră toată speranţa în ele.

In şalupă se îngrămădiseră 21 de oamenĭ. In patru zile 17 dintr'înşiĭ pieriseră de foame de sete şi frig. Rămăseseră patru nenorociţĭ carĭ avură şansa să fie găsiţĭ şi culeşĭ de corăbioara *Amédée.*

Dar în ce hal! cu membrele îngheţate, sfîrşiţĭ de foame, mistuiţĭ de sete, eraŭ maĭ mult nişte mortăciunĭ de cît fiinţe viĭ.

Dintre cele 8 luntrĭ şeapte, cum am zis se înecară şi una singură putu să braveze furia valurilor.

Dar prin cîte peripeţiĭ groaznice aŭ trecut nenorociţiĭ carĭ îşĭ căutaseră scăparea în ea, în cele patru zile în carĭ rătăcise pe ocean!

Din ceĭ 7 naufragiaţĭ dĭ'ntr'însa, unul muri chiar de a doua zi şi i se aruncă corpul în mare. A doua zi muri un al doilea.

Atuncĭ se petrecu ceva îngrozitor, care arată într'o tristă lumină adevărul că sentimentuluĭ de conservare a vieţeĭ i se subordonează toate cele-l'alte sentimente: *Pentru a nu muri de foame, ceĭ cincĭ supravieţuitorĭ se înţeleseră în comun să mănînce carnea camaraduluĭ lor mort.*

Ca bestiile se năpustiră pe cadavru şi desfăcîndu-ĭ membrele se apucară să rupă fâşiĭ de carne crudă, pe carĭ le înghiţeaŭ cu lăcomie. A doua zi, muri un al treilea din eĭ.

Pentru a'şĭ maĭ astâmpăra setea care'l ardea, avură curajul oribil să desfacă pieptul mortuluĭ căutînd să soarbă un sînge care nu voia să ţîşnească!

A doua zi ceĭ patru nenorociţĭ, pe treĭ sferturĭ morţĭ, fură scăpaţĭ de corabia *Victor Eugène.*

* * *

Acestea sînt amănuntele pe carĭ le avem asupra naufragiuluĭ bricului *Vaillant.*

Din 70 de persoane, 8 doară aŭ supravieţuit şi în ce stare: la doĭ dĭ'ntre eĭ va trebui să li se tae mînile şi picioarele îngheţate.

E maĭ mult de cît groazavă această catastrofă şi totuşĭ ea n'a făcut atîta zgomot ca cea pe care focul a pricinuit-o la Paris, fiind-că victimele sînt nişte fiinţe umile, simplĭ pescarĭ, iar ceĭ pe carĭ 'ĭ-a lovit doliul n'aŭ blasoane ci sînt 60 văduve rămase în mizerie şi 150 orfanĭ fără sprijin de aium.

Nu ştiu cum o fi morala pe care popii catolici se vor încerca să scoată din teribilul sinistru, nici nu ne putem închipui prin ce meşteşugurĭ oratorice va reuşi vre-un Olivier oare-care să'l împace pe Dumnezeŭ cu Dracu. Pentru noi însă nenorocirile astea sînt pline de învăţăturĭ, dintre carĭ cea maĭ importantă este că în faţa duşmanuluĭ înverşunat, Natura, ale căreĭ calamităţi nu ne daŭ răgaz, ale căreĭ elemente sălbatice: apa, focul, boala, incomplect îmblînzite de o ştiinţă prea superficial răspîndită, se răzvrătesc în contra noastră la prima ocazie dezlănţuindu-se cu toată năprasnica lor furie, în faţa acestora zic, ar trebui să strîngem rîndurile şi punîndu-ne interesele în comun, lucrînd în comună înţelegere şi dînd ştiinţeĭ locul de frunte ce i se cuvine să putem fi la adăpostul tutulor nenorocirilor pe carĭ ni le rezervă Natura. Iată cea maĭ înaltă datorie socială a oamenilor, iată cum ar trebui să se interpreteze acest *Mane Tekel Ufarsin* care s'a arătat in noul Babilon la sfîrşitul celuĭ de al 19-lea secol.

Fra-Diavolo

DREPTATEA LA SATE

Dacă cumpăna dreptăţeĭ e strîmbă de tot la oraşe, la sate încaltea, sub cea maĭ bună di'ntre administraţiĭ, ea este aşa de păcătoasă, în cît oameniĭ aŭ pierdut aproape şi înţelesul cuvîntuluĭ de dreptate.

In nenumărate rîndurĭ am arătat ce se ascunde la sate sub minciuna justiţieĭ. Dăm azĭ încă o probă, că dacă dreptatea e legată la ochĭ, nu e legată şi la buzunar: Acum un an, un bătrîn Năstase Tudor din comuna Coceoc, cătunul Hereasca, plasa Snagov, judeţul Ilfov, pe cînd se întorcea noaptea cu căruţa spre casă, după ce vînduse peşte sărat prin diferite comune, s'a pomenit că în mijlocul pădureĭ Coceoc îĭ ese înainte Ion Mircea împreună cu Iancu Ioniţă lăutarul şi cu Ştefan Mircea, carĭ oprindu-l, îl maltratează, jefuindu-l de tot ce avea asupra luĭ: găinĭ, peştĭ, o balanţă, o rogojină, 2 sacĭ cu mălaiŭ şi un chimir cu 130 leĭ. Bătrînul a reclamat a doua zi primaruluĭ, cu care s'a prezintat la prăvălia jefuitoruluĭ Ion Mircea, unde s'a dresat proces-verbal. Dar lucrurile aŭ rămas acĭ, căcĭ însu-şĭ Ion Mircea se laudă că, dînd 20 leĭ grefieruluĭ de la parchet, acesta a rupt procesul. De atuncĭ în zadar reclamă bătrînul Năstase Tudor la toate instanţele judecătoreştĭ.

Ştim de multe alte jafurĭ pe carĭ le-a făptuit acest Ion Mircea sub ochiĭ ocrotitorĭ aĭ administraţieĭ. Dacă vom fi siliţĭ să revenim, vom dezveli toate abuzurile ce se săvîrşesc la judecătoria de acolo.

VARIETĂTI

—BOALELE RĂZBOAIELOR—

De obiceiŭ nu se ştie că maĭ mulţĭ soldaţĭ mor de boale de cît de arme.

Iată cîte-va date:

In războiul Crimeĭ: din 309,263 de Francezĭ —20,240 aŭ murit de rănĭ —65,135 de bolĭ; din 79,273 de Englezĭ 1761 de rănĭ— 16297 de bolĭ.

In războiul american (de la 1861—66) din 2 jumătate millioane 110,038 de rănĭ—224,486 de bolĭ.

In războiul Austro-Prusian, proporţia a fost aceea-şĭ.

Iar in cel franco-german invers. Din 788.213 germanĭ, 26562 de rănĭ—14,648 de bolĭ.

La 1877—78 din 933,726 de Ruşĭ 34742 de rănĭ—81,166 de bolĭ.

Intre acesta bolĭ în frunte e tifusul. La 1864 în războiul cu Danemarca 193 de Prusienĭ şi 286 de Danezĭ. La 1866, 379 de Prusienĭ. La 1870-71, Germanĭ 8789. In 1877-78, 50 de miĭ de Ruşĭ din 81,166 de bolnavĭ.

In 1861-66 în America 30,294.

Disentiria vine în aldoilea rînd:

In războiul din America 1861-66 aŭ fost bolnavĭ 287,522, din carĭ aŭ murit 943.

In 1870-71, bolnavĭ 38,652, morţĭ 2380.

In 1877-78, bolnavĭ 50,801.

Frigurile vin la al treilea rînd.

In 1877-78 bolnavĭ 275,112 (Ruşĭ). In 1870-71 bolnavĭ 8334 (Germanĭ), morţĭ 13.

Pe lîngă astea toate bolile pe carĭ tărirea organismuluĭ le ţinea în frîŭ, oboselele şi emoţiile războiuluĭ le fac să se dezvolte: oftiga, nebunia, reumatismul etc.

Lucrătorii bărbieri şi repauzul

Marţĭ seara, lucrătoriĭ bărbierĭ s'aŭ întrunit pentru a discuta şi a lua măsurile necesare contra agitaţiunilor patronilor bărbierĭ, carĭ vor cu orĭ-ce chip ca legea repauzuluĭ duminecal să fie zdrobită.

Nicĭ vorbă, că lucrătoriĭ bărbierĭ bine fac că se mişcă, că vor să facă o contra-agitaţie în favoarea legeĭ repauzuluĭ de Duminecă şi contra agitaţiunilor patronilor bărbierĭ.

Fie-care trebue să-şĭ caute şi să-şĭ facă interesul: lucrătoriĭ bărbierĭ, ca *lucrătorĭ* aŭ interes să apere repauzul duminecal şi trebue să-l apere.

Trebue să lucreze energic însă şi să se unească cu toţiĭ, căcĭ numaĭ ast-fel lupta lor va avea un bun succes.

Un lucru însă voim să arătăm lucrătorilor bărbierĭ cu această ocazie.

Dacă eĭ ar fi fost organizaţĭ într'o societate puternică, dacă s'ar fi unit maĭ di'nainte solid, dacă ar fi căutat să se cultive, să se înfrăţească, prin urmare, dacă şi-ar fi cunoscut interesele, — patroniĭ bărbierĭ n'ar fi căutat să calce şi să lupte contra repauzuluĭ de Duminecă, căcĭ ar fi ştiut că în calea vor întîmpina organizaţia puternică a lucrătorilor lor, unirea şi frăţia lor, ar fi ştiut că nu le va fi aşa uşor, ba chiar imposibil să dărîme legea repauzuluĭ de Duminecă. Ast-fel, ar fi scutit această lege de atacurile patronilor bărbierĭ.

Dar nu numaĭ aceasta ar fi putut face lucrătoriĭ bărbierĭ, dacă ar fi fost organizaţĭ. Eĭ ar fi putut să-şĭ maĭ împuţineze orele de muncă, ar fi putut să-şĭ maĭ mărească salariile,—în sfîrşit, ar fi putut încă de mult să-şĭ maĭ îmbunătăţească starea rea în care se găsesc.

Totu-şĭ, maĭ bine maĭ tîrziŭ de cît nicĭ o dată. Bine cel puţin că lucrătoriĭ bărbierĭ vor să reînfiinţeze societatea lor, şi dacă se va reînfiinţa această societate pe baze solide, cum trebue, vor putea să-şĭ îmbunătăţească, după cum am spus, starea lor.

Pînă se vor reorganiza însă, nu trebue să se odihnească un moment măcar; să agite, să trimită petiţiĭ la Camera de comerţ, la miniştrĭ, la Cameră şi Senat, prin carĭ să arate că vor repauzul duminecal. Să denunţe pe toţĭ patroniĭ, carĭ vor călca legea, să facă întrunirĭ, în sfîrşit să agite cît maĭ mult şi maĭ bine în favoarea legeĭ repauzuluĭ.

... Şi dacă vor agita cum trebue, dacă vor munci sîrguitor, vor avea repauz; dacă vor aştepta «para mălăiaţă» să le cadă în gură, vor sta ca înainte, Dumineca pînă la orele 12 noaptea la muncă. Depinde de eĭ!

Să nu uite însă că trebue să se unească şi să se înfrăţească!

Iorgu Ionescu.

SCRISORI DIN TARA

(De la corespondenţiĭ noştriĭ specialĭ)

PAŞCANI

— Focul de la atelierul C. F. —

Aţĭ publicat în ziarul Lumea Nouă o informaţie cu privire la focul care a izbucnit la atelierul C. F., informaţie nu tocmaĭ îndestul declară. Focul n'a izbucnit în noaptea de 9 spre 10 ci în noaptea de 8 spre 9. E adevărat că pericolul ar fi luat proporţiĭ foarte marĭ dacă nu s'ar fi intervenit în grabă. Dar pagubele, după constatarea unuĭ inginer de la serviciul de întreţinere nu sînt maĭ marĭ de cît 150 leĭ. Nu-ĭ vorbă, un alt inginer tot de la întreţinere găsise 1000 de leĭ pagube, dar ceĭ 1000 de leĭ s'aŭ redus iute la 150, îndată ce publicul uimit a început a se interesa de afacere.

Marţĭ 13 Maiŭ un al doilea început de incendiŭ a izbucnit în atelierul de tîmplărie. Focul a luat naştere din podul atelieruluĭ unde eraŭ aruncate clae peste gramadă o mare cantitate de scîndurĭ şi modele pentru turnătorie. Se crede că umblînd cine-va cu ţigara aprinsă prin pod, o scîntee ar fi aprins nişte uscăturĭ şi de acĭ s'ar fi aprins lemnele.

Mulţumită hărnicieĭ lucrătorilor focul a fost în grabă stins.

— Intr'o viitoare corespondenţă vă voiŭ povesti lucrurĭ interesante privitoare la clubul de lectură din localitate.

Vincenţiŭ

BACĂU

Mişcarea muncitorilor localĭ.— De la sate.

— In localitate mişcarea socialistă merge binişor. S'a căpătat pentru club un mobilier încă de la o societate veche a muncitorilor localĭ şi clubul din Bacăŭ e pe cale de a lua un adevărat zbor. Sînt peste 60 de membriĭ înscrişĭ în club şi în curînd vor fi maĭ mulţĭ. Peste cît-va timp se va da şi o serbare populară pentru sporirea fonduluĭ clubuluĭ.

— In ziua de 10 Maiŭ s'a petrecut în comuna Faravanĭ din judeţul nostru un fapt revoltător. Primarul Ianoş Balant împreună cu întreg consiliul comunal a trimis să cheme la primărie pe evreul Iţic Herşcu. Acesta ducîndu-se la primărie un vătăşel spune că primarul se află la cîrciumă.

Acĭ îndată ce-l vede, ajutorul de primar îĭ spune că trebue să dea «un dublu» de vin căcĭ *e sărbătoare naţională*!

Iţic Herşcu se opune sub cuvînt că nu ştia pînă acum de o aşa lege, dar primarul îĭ spune că dacă nu dă vin *va mînca carne din el*. Şi fără să maĭ aştepte respuns primarul se repede la evreŭ şi începe să-l lovească cu palmele pînă cînd sărmanul maĭ mult ameţit o rupse de fugă.

Atragem atenţia d-luĭ ministru de interne asupra primaruluĭ din com. Faraoanĭ.

Corespondentul

CRONICA

— Părerea ălora de la «Poporul» —

In Focşanĭ partidul naţional liberal are o gazetă. Numele eĭ e bine-înţeles «Poporul» şi bine-voeşte a crede că:

„Grupurile multicolore ce formează conglo„meratul de opozanţĭ, aŭ ajuns într'o stare de „surescitare ce poate fi comparată cu nebunia"

Cum se vede, numita foaie comite violenţe de limbaj şi atragem asupra-ĭ atenţia d-luĭ P. S. Aurelian.

Despre noĭ, social-democraţiĭ,—n'avem să ne plîngem—numitul ziar are părerĭ destul de bunicele.

Aşa de pildă:

„Partide politice, ca acel liberal şi acel con„servator, aŭ cuvîntul şi trebuie să ecsiste, pe „lîngă ele nu maĭ poate trăi cel mult de cît un „partid social-democrat,—toate cele-l'alte gru„părĭ ca: liberalĭ disidenţĭ, junimiştĭ etc. nu aŭ „raţiune de a fi"

Numaĭ cu părerea pe care o exprimă maĭ la vale nu ne putem uni.

«Poporul» se întreabă cine poate lua succesiunea guvernuluĭ liberal—bine-înţeles dintre partidele carĭ «trebue să existe».

Conservatoriĭ? Sînt desbinaţĭ!
Atuncĭ—cine maĭ remîne?
— Social-democraţiĭ!
Şi deapre noĭ, iată ce zice «Poporul»:

„Social-democraţiĭ? Acestia sînt prea puţinĭ „la număr şi nicĭ aŭ între dînşiĭ pînă acum atîţĭ „oamenĭ distinşĭ pentru a compune un cabinet „ministerial, ne cum a forma o cameră şi un „Senat".

Protestăm cu energie! Nu sîntem puţinĭ la număr. Putem forma în 24 de ceasurĭ două Camere, dar e adevărat că un Senat n'o să putem forma nicĭ-odată.

Cît pentru «oameniĭ distinşĭ carĭ să compue un cabinet ministerial» — sperăm să atragem şi pe cîţĭ-va din jurul «Poporuluĭ».

— La o parte intransigenţa, d-lor; cunoaştem noĭ farmecele势 putereĭ!

Flirt.

INFORMATIUNI

Boala Principeluĭ Ferdinand

Balneoterapia. — Ingrijirea medicilor. — Boala se complice. — Ce era de făcut? — Cauzelă boaleĭ. — Convalescenţa. — Afirmările medicului.

Reporterul nostru a reuşit să dobîndească următoarele relaţiunĭ asupra Principelui Ferdinand.

Principele a căzut bolnav de la început, de febră tifoidă. El a fost supus unuĭ tratament regulat care constă, după metoda luĭ Brand, în balneoterapie.

Technica acestuĭ tratament se rezumo în aceste: după ce se ia din treĭ în treĭ ore, ziua şi noaptea, temperatura bolnavuluĭ şi cînd se constată 39 grade i-se face o bae, timp de 15 minute, de 20 grade.

* * *

Imediat după bae Principele se simţea maĭ bine şi temperatura scădea cu 0°,8—1°. Cele di'ntîiŭ băĭ eraŭ de 20 grade şi temperatura scădea dar puţin. Atuncĭ s'aŭ făcut băĭ maĭ recĭ de 18 grade şi chiar de 15 grade. I s'aŭ aplicat compresse pe abdomen şi dupa bae fu învalit în cerşafurĭ recĭ. Eraŭ momente cînd temperatura a atins 40 grade şi atuncĭ i s'aŭ administrat antitermice.

Mediciĭ eraŭ îngrijiţĭ la urcarea temperatureĭ că bolnavul să nu fie lovit de-o sincopa.

* * *

Aşa s'a urmat cu tratamentul contra febreĭ.

Dar boala s'a complicat şi s'a constatat — tocmaĭ cînd era pe cale de convalescenţă o *bronco-pneumonie*.

De şi ea se poate *prevedea* şi *evita*, prin *măsurĭ profilactice*, totuşĭ silinţele medicilor aŭ fost zadarnice. Complicaţia aceasta însă nu excludea tratamentul balneoterapic, care trebuea continuat, pe cînd dacă se ivea o altă complicaţie Principele ar fi fost sigur perdut.

* * *

Contra Bronco-pneumonieĭ s'aŭ întrebuinţat tonice şi băĭ. Ceea ce venea greŭ medicilor era ca să procure odihnă bolnavuluĭ, căcĭ singurul calmant al boaleĭ e somnul.

De cîte orĭ asfixia era iminentă i s'aŭ făcut băĭ între 24—18 grade.

* * *

Asupra cauzeĭ care a produs febră mediciĭ doŭ maĭ multe explicaţiunĭ: că ar fi luat-o bînd pe cîmp o apă infectată saŭ mîncînd cărnurĭ vechĭ împreună cu ofiţeriĭ la lagăr, că s'ar datori regiuneĭ nesănătoase de la Cotrocenĭ, etc.

* * *

Convalescenţa va fi foarte lungă şi Principele va trebui sa suporte un regim cît se poate de strict. El va trebui să reziste foameĭ nesaţioase şi nu va putea spori de cît gradual alimentele; va trebui să se păzească de acele alimente care i-ar putea provoca lesne o perforaţie de intestine; va trebui, în sfîrşit, sa pazeasca patul multă vreme.

* * *

Medicul care ne-a dat aceste detaliĭ ne-a afirmat că temerea, în caz cînd prinţul va intra în convalescenţă, de-a nu rămînea cu vr'un defect—consecinţă a boaleĭ, e exclusă graţie constituţieĭ robuste a bolnavuluĭ.

Guvernul pare hotărît, în fine, să pună în aplicare legea minelor şi legea căilor ferate de interes particular.

D. general Brătianu, directorul institutuluĭ geografic, va pleca la 20 Maiŭ să inspecteze lucrările de topografie ce se efectuiază în ţară.

Şi în judeţul Teleorman s'a ivit de cîte-va zile febra aftoasă.

Ierĭ s'a procedat la tragerea la sorţĭ a magistraţilor, carĭ vor presida sesiunea Curţilor cu juraţĭ.

D. Th. Djuvara, membru la Curte, va prezida Curtea cu juraţĭ din Ilfov.

La 10 Iunie (st. n.) se va deschide la Christiania, capitala Norvegieĭ, conferinţa internaţională anuală a căilor ferate.

Romînia va fi reprezentată prin doĭ delegaţĭ.

La 1 Iunie expiră contractul încheiat de o companie olandeză cu statul romîn, pentru desecarea si transformarea în teren productiv a delteĭ Dunăreĭ, numită Sf. Gheorghe.

Ministrul domeniilor a numit o comisiune pentru a constata dacă aŭ reusit lucrările aceste companiĭ.

Conferinţa d-luĭ Gr. Tocilescu, rostită la Ateneŭ cu ocazia serbăreĭ şcolare de 10 Maiŭ, şi intitulată: «Erĭ şi astă-zĭ» va fi tipărită în 10,000 de exemplare.

D. Stroe G. Belloescu, fost profesor la liceul din Bîrlad şi astă-zĭ la pensiune, a oferit caseĭ şcoalelor un fond de 12,000 leĭ în scrisurĭ funciare de 5 la sută pentru a se distribui ca stipendiĭ elevilor romînĭ lipsiţĭ de mijloace, carĭ s'ar distinge la învăţătură şi cu preferinţă fiilor de sătenĭ agricultorĭ, carĭ urmează cursurile din Bîrlad.

Eleviĭ claseĭ a III-a a şcoaleĭ comerciale de gradul al II-lea din Iaşĭ vor pleca la 25 Maiŭ să viziteze docurile şi fabricile din Galaţĭ şi Brăila.

In porturile Galaţĭ şi Brăila preţurile cerealelor s'aŭ urcat, pe cînd navlurile aŭ scăzut.

Transacţiĭ destul de importante s'aŭ încheiat zilele din urmă.

D. Neron Lupaşcu, prefectul judeţuluĭ Vasluĭ, e în Capitală. De asemenea şi d. Arapu, prefectul judeţuluĭ Botosanĭ. Ce-ĭ afluenţa asta de prefecţĭ?

Astă-zĭ consiliul comunal al oraşuluĭ Iaşĭ e convocat în sesiune ordinară.

In curînd vor începe lucrările de construire ale liceelor din Piteştĭ şi Roman şi a institutuluĭ anatomic din Bucureştĭ, ale căror licitaţiĭ aŭ fost aprobate de ministerul instrucţiuneĭ publice.

Şcoala de adulţĭ a funcţionarilor comercialĭ

Duminica la ora 3 p.m. s'a deschis şcoala No. 2 deadulfĭ a «societăţiĭ generale a funcţionariior comercialĭ din Romînia».

Inainte de începerea cursurilor d-l D. Pompiniu, directorul scoaleĭ General Adrian, ande e şi localul şcoaleĭ No. 2 de adulţĭ, a ţinut o caldă cuvîntare adresîndu-se către eleviĭ adulţĭ şi îndemnîndu-ĭ la cultură. *«Un popor nu se poate mîndri cu milioanele de baionete, ci numaĭ cu cultura şi inteligenţa sa»*, a zis d. Pompiniu.

După cum se ştie, societatea funcţionarilor comercialĭ are deja o şcoală de adulţĭ No. 1 în scoala general Golescu. In curînd se va înfiinţa şi a 3-a şcoală.

Cursurile se ţin în fie-care Duminecă de la 2—5 p.m. Cursurile sînt gratuite. Fie-care şcoală numără 4 clase. Intre altele se predă comptabilitatea şi limba franceză.

Pentru d. prefect de poliţie

Ni se anunţă că d. Ivanciu, băcan din strada Uranus No. 1, colţ cu strada Cazărmeĭ, ţine prăvălia deschisă în toate Duminecile şi sărbătorile.

Ceea-ce aruncă o tristă lumină asupra poliţieĭ noastre e că peste drum de băcănia d-luĭ Ivanciu se află secţia 28, şi cu toate acestea, nicĭ o dată comisarul secţieĭ n'a făcut proces contravenientuluĭ.

Atragem atenţia d-luĭ Caton Lecca. prefectul poliţieĭ.

Ultimele inundaţiĭ din Moldova aŭ provocat marĭ stricăciunĭ pe linia Vasluĭ-Iaşĭ.

Din această cauză trenul n'a putut sosi în Iaşĭ 2 zile. Trenul de erĭ a sosit în Bucureştĭ cu întîrziere.

Comitetul societăţiĭ generale a funcţionarilor comercialĭ, secţia centrală Bucureştĭ, aduce respectoase mulţumirĭ tuturor ziarelor carĭ cu ocazia zileĭ de 10 Maiŭ nu susţinut causa lor cînd din ordinul verbal al poliţieĭ era să se calce legea repausuluĭ Duminical. Funcţionariĭ comercialĭ remîn recunăscătorĭ pentru acest sprijin.

Tapiţeriĭ carĭ aŭ lucrat la tribunele din faţa Universităţeĭ, făcute cu ocazia luĭ 10 Maiŭ, după ce aŭ fost purtaţĭ cu vorba de d. Făgădăŭ, antreprenorul, care nu voia să le plătească, dar aŭ fost şi bătuţĭ de acesta.

Reclamînd primaruluĭ, d. C. F. Robescu a ridicat din umerĭ.

Fapta antreprenoruluĭ şi a primaruluĭ sînt nedemne şi vom reveni asupra lor în numărul viitor.

FOIŢA ZIARULUI «LUMEA NOUA»

21

CUIBUL CRIMEI

Era palid, maĭ palid de cît moarta care sta acolo sub cerşaf.

Schimbarea feţeĭ şi glasul doctoruluĭ nu eraŭ pricinuite de lucrarea ce făcuse. De şi era lucru greŭ, dar dr. era un om d'intre aceĭ carĭ aŭ văzut toate mizeriile vieţeĭ, a căruĭ simţire s'a tocit la vederea celor maĭ înfricoşate priveliştĭ.

Trebuie să fi descoperit ce-va grozav.

— Am să te întreb scumpe doctor ceea ce m'aĭ întrebat sînt cîte-va ceasurĭ: eştĭ bolnav, ţi-ĭ răŭ?

— Am să-ţĭ răspund, prietene, ce mi-aĭ răspuns:

Iţĭ mulţumesc, nu-ĭ nemic, deja mi-ĭ maĭ bine.

Şi amîndoĭ întoarseră ca petele parcă temîndu-se de elocuenţa ochilor lor.

D. Lecoq s'apropie.

— Cred că ştiu pricinile emoţiilor d. doctor. D-luĭ a descoperit că d-na Trémorel a fost ucisă dintr'o singură lovitură, şi că maĭ tîrziu ucigaşiĭ aŭ lovit cadavrul aproape rece.

Doctorul îl privi zăpăcit.

— Cum aĭ putut gîci aceasta? întrebă el.

— O! n'am gîcit singur trebuie să împart cu d. judecător cinstea sistemuluĭ care ne-a făcut să vedem aceasta.

D. Gendron îşĭ lovi fruntea.

— Acum îmĭ aduc aminte recomandaţiile d-tale, în tulburarea mea le uitasem.

D. Lecoq se plecă.

Eĭ ştiŭ! că prevederile d-tale s'aŭ împlinit. Intre lovitura întaiea de pumnal care a pricinuit moartea şi cele-lalte, poate n'a trecut atîta vreme cîtă crezĭ, dar sînt încredinţat că d-na Trémorel murise de aproape treĭ ceasurĭ, cînd aŭ lovit din noŭ.

D-l Gendron se apropiase de biliard şi ridicase încet giulgiul descoperind ast-fel capul şi o parte din bustul cadavruluĭ.

— Ţine lampa, Plantat.

Bătrînul judecător luă lampa şi trecu de ceea parte à biliardulnĭ. Mîna-ĭ tremură atît de tare în cît globul şi sticla se loveaŭ. Lumina tremurătoare arunca pe pereţĭ umbre sinistre. Faţa conteseĭ fusese, spălată cu îngrijire, petele de sînge şi de noroiŭ nu maĭ eraŭ. Urma loviturilor se vedea maĭ bine, dar pe această faţă vînătă tot se vedeaŭ urmele frumuseţeĭ.

D-l Lecoq stătea la căpătul biliarduluĭ, plecîndu-se ca să vază maĭ de aproape.

— D-na de Trémorel, zise doctorul Gendron, a primit opt-spre-zece loviturĭ de pumnal. Din toate astea numaĭ una e de moarte, e cea din sus în jos, cea aproape verticală: uit'te-o, puţin sub umăr.

Tot o dată, arătă rana deschisă şi sprijinea cadavrul cu braţul stîng, iar părul minunat blond i se vărsa peste dînsul.

Ochiĭ conteseĭ arataŭ groaza. Părea că din gură-ĭ deschisă era să iasă strigătul: „Ajutor!"

Tata Plantat, omul cu inimă de pieatră, stăpînindu-se, urmă cu acela-şĭ glaş, cam umflat, obicinuit la profesoriĭ de la facultatea de medicină.

— Pana cuţituluĭ trebuie să fi fost lată de treĭ centimetre şi lungă măcar de două-zecĭ şi treĭ. Toate celealalte rănĭ, la braţe, la piept, la spate, sînt uşoare faţă cu cea di'ntăiŭ. Trebuie afară de asta să fie cu două ceasurĭ maĭ noĭ de cît cea care a căşunat moartea.

— Bine! zise d-l Lecoq.

— Băgaţĭ de samă, urmă doctorul cu vioiciune, că nu spun asta ca un lucru sigur; aret numaĭ ceea ce, după mine, a putut fi. Dovezile pe carĭ se reazimă convingerea mea personala, sînt prea trecătoare, prea grele de prins din felul lor, prea puse la îndoeală chiar.

Aste din urmă vorbe părură că nu tocmaĭ eraŭ pe placul d-luĭ Lecoq.

— Totu-şĭ, zise el, o dată ce...

— Dar atîta pot spune fără şovăeală înnaintea orĭ-căruĭ tribunal, sub jurămînt, că ranele de la cap, afară de una am fost făcute de bună samă după moarte. Nicĭ o îndoeală, nicĭ o întîmpinare cu putinţă! Priviţĭ, de-asupra ochiuluĭ, lovitura dată în timpul vieţeĭ. Cum vedeţĭ, sîngele a pătruns în ţesăturĭ în mare cîrime, umflătura e foarte mare, foarte neagră la mijloc şi vînătă. Celealalte loviturĭ n'aŭ de loc această formă, ba chiar colea nnde osul tîmpleĭ a fost rupt de tăriea lovitureĭ, nu e nicĭ o umflătură.

— Mi se pare, d-le doctor, că, după moarte a fost contesa lovită cu un corp greŭ urmează că tot după moarte a fost şi măcelărită cu loviturĭ de pumnal.

D-l Gendron [1]) se ũindi niţel.

— Se poate, d-le, zise el, să aĭ dreptate, cît e vorba de mine sînt încredinţat. Totu-şĭ încheerile raportuluĭ mieŭ nu vor fi acestea. Medicina legală trebuie să se rostească numaĭ de pe fapte neîndoioase, dovedite, nesupuse la dezbatere. Dacă are vre-o îndoeală, orĭ cît de mică, trebuie să tacă. Maĭ mult, voiŭ zice: dacă e îndoeală, părerea mea e că pîrîtul trebuie să se folosească.

Nu era asta părerea agentuluĭ, dar nu zise nemică.

Urmărise cu patimă vorbele doctoruluĭ Gendron, şi încordarea i se cetea pe faţă.

— Mi se pare uşor de hotărît unde şi cum a fost lovită contesa.

Doctorul acoperise leşul conteseĭ şi tata Plantat pusese lampa pe mesuţă.

Amîndoĭ cerură lămurirĭ de la d-nul Lecoq.

— Iată, zise acesta, direcţia lovitureĭ de moarte, îmĭ dovedeşte că d-na de Trémorel se afla în odaia sa, la ceaiŭ, stînd pe scaun şi puţin plecată înainte, cînd a fost ucisă. Ucigaşul era la spatele ieĭ, cu braţul ridicat, a ales bine locul şi-a lovit cu putere groaznică: Aşa de straşnică a fost lovitura în cît jertfa a căzut înnainte, şi în cădere, fruntea-ĭ nemerind peste colţul meseĭ, a făcut singura lovitură umflată, ce se află la cap.

D-l Gendron privea cu băgare de samă pe d-l Lecoq şi pe tata Plantat, carĭ se priveaŭ din vreme în vreme ciudat de tot. Poate că pricepea ce comedie joacă amîndoĭ.

— E vădit că omorul s'a făcut cum spune d-l agent.

Se făcu tăcere încurcătoare, tata Plantat ne maĭ putînd'o suferi zise.

— Aĭ văzut tot ce vroeaĭ să vezĭ, întrebă el.

— Pentru a-zĭ, da, domnule. Maĭ am cîte-va cercetărĭ folositoare, dar ăstora le trebuie lumina zileĭ. De alt-fel, afară de un amănunt singur, cred c'am priceput toată daraverea.

— Să fim aicĭ dezdemineaţă.

— Voiŭ fi, domnule, cînd veţĭ pofti.

(Va urma)

1) Cet. *Jandron.*

ULTIME INFORMATIUNI

Agravarea boaleĭ prinţuluĭ

Starea de erĭ. — Criza. — A-zi noapte. Situaţie îngrijitoare.—Doctoriĭ despera. Azĭ dimineaţă stare foarte îngrijitoare. Prinţul din noŭ în primejdie.

Erĭ la ora 12 se dăduse următorul buletin medical.

„Situaţia aproape aceeaşi ca la orele 8 dimineaţa. Temperatura ceva maĭ ridicată. Somnul continuă maĭ liniştit“.

* * *

După amiazĭ regele şi regina aŭ stat de la 5 pînă la 7 jum. la Cotrocenĭ.

Toţi ofiţeriĭ regimentuluĭ prinţuluĭ Ferdinand, aŭ venit erĭ în corpore la Cotroceni.

De asemenea 6 generali din garnizoana Bucureştĭ.

La ora 5 o criză uşoară a cuprins pe bolnav, a trecut însă pînă la ora 8.

* * *

La această oră reporterul nostru a plecat la Cotroceni, unde a stat pînă la ora 12 din noapte.

D-nele Bengescu şi Mavroieni, dame de onoare ale reginei, aŭ sosit de la palat şi aŭ stat la Cotroceni pînă la 10 jum. noaptea, cînd aŭ plecat să ducă regelui şi reginei ultimile veşti, foarte neliniştitoare.

* * *

Lume foarte multă a staţionat pînă după mezul nopţeĭ în curtea palatuluĭ.

Am remarcat pe d. general Macarovicĭ, bătrînul N. Creţulescu, preşedintele Academieĭ, prefectul de Ilfov, Dimitrie Sturdza preşedintele consiliuluĭ, — şi o mulţime de alte personagiĭ marcante.

Dr. Cantacuzino e lîngă bolnav.

* * *

La ora 9 jum. s'a dat următorul buletin medical:

Temperatura maĭ ridicată de cît la amiazĭ, maĭ scăzută de cît la 5 ore; pulsul bun şi regulat; puţină jenă respiratorie, tusea către seară maĭ frequentă; e temere de ivirea unuĭ focar pulmonar, totuşĭ starea generală se menţine bună.

* * *

La aceeaşi oră soseşte d. Sturdza. Biserica se deschide şi se aprind candelele. D. Sturdza, foarte mişcat, vine din palat în biserică. Reporterul nostru după el.

Biserica are un aspect sinistru. Cîte-va făcliĭ aprinse aruncă o lumină semi-obscură în fund; la intrare însă toate par în întuneric şi contrastul e foarte izbitor. Biserica e veche. Preoţiĭ şi dascălul sînt bătrînĭ. Eĭ încep rugăciunile de noapte pe un ton tărăgănat, care, în mijlocul acestuĭ templu sinistru, făceaŭ situaţia şi maĭ mişcătoare.

— Prea sfîntă născătoare de Dumnezeŭ mîntueşte pe robul tăŭ!

* * *

De o dată o umbră înnaltă şi zveltă apare în uşa bisereceĭ îmbrăcată în alb, cu o mantie neagră pînă jos. E prinţesa Maria. Ea poartă o floare de liliac în mînă.

Intovărăşită de d-ra Casimir, înnaintează repede în tăcerea bisericeĭ, îngenunche înnaintea altaruluĭ, oftează şi... plînge!

D. Sturdza se închină.

* * *

Pînă la 10¼ a stat prinţesa îngenunchiată. Apoĭ s'a urcat sus. Cînd voia să se odihnească i s'a adus vestea că starea prinţuluĭ e maĭ gravă.

* * *

La 10 jum. d-nele Bengescu şi Mavroiani se scoboară, aducînd veste despre starea prinţuluĭ.

Starea e maĭ gravă. Temperatura 39,1 grade. Totuşĭ, zice d-na Mavroiani, se speră într'o îmbunătăţire. D-nele de onoare sînt însă foarte îngrijate şi cu lacrimile în ochĭ.

* * *

La ora 12 starea e foarte gravă. Doctoriĭ vor sta lîngă bolnav toată noaptea. Tot palatul e îngrijat.

* * *

Azĭ dimineaţă la ora 5 regele a plecat la Cotrocenĭ.

* * *

Ora 6 dimineaţa

Iată buletinul de la această oră:

Gena respiraţiunei a mers progresind. Noaptea pînă la ora 1 despre ziuă a fost neliniştit şi fără somn. In acel moment a survenit o criză violentă de neputinţa respiratoare, cu slăbiciune complecă a inemei. Prin diferitele mijloace întrebuinţate criza a putut fi ceva atenuată:

Pericolul însă a uneĭ oprirĭ a bătăilor inemei perzistă încă, insoţit de toate consecinţele luĭ fatale.

Dr. Cantacuzino
» Buicliu
» Kremnitz

Ora 8.40 dim.

Starea ameninţătoare se menţine încă. Prea puţină ameliorare.

Dr. Cantacuzino
» Buicliu
» Kremnitzy

* * *

La această oră curtea palatuluĭ de la Cotrocenĭ e plină de lume. Au sosit între alţiĭ Carp şi Filipescu. Toţĭ miniştriĭ sînt de faţă.

* * *

La ora 11 starea prinţului e maĭ îngrijitoare de de cît tot-d'a-una. Doctorii, foarte îngrijaţi, încearcă toate mijloacele pentru a-i ameliora starea.

Alte ştiri, vezi la **Ultima oră**

Ierĭ la orele 5 p. m. un consiliŭ de miniştri s'a ţinut la ministerul de interne.

DE LA INCHISOAREA MILITARĂ

Moartea Soldatuluĭ Costică Dumitrescu pe drumul către spital, după ce maĭ multe zile, de şi bolnav, fusese ţinut neîngrijit la infirmeriea închisoareĭ, ne-a arătat pînă la un punct ce fel de medic e un medic militar ca d. Nicoreanu. Nicĭ o grijă de viaţa soldaţilor, ignoranţă şi brutalitate—iată carĭ par a fi calităţile cerute unuĭ ast-fel de medic.

Se vede că aicĭ vrea să aducă direcţia institutuluĭ medico-militar şi pe studenţiĭ acestuĭ institutut, de-ĭ face să-şĭ neglijeze studiile pentru desciplina militară!

* * *

Ce face d. dr. Nicoreanu? Imediat ce intră un militar, de orĭ-ce grad, la închisoare, maniea acestuĭ nostim doctor e de a-l tunde pînă la pele, cu maşina No. 1.

Cînd cine-va se plînge de o durere oarecare. fie de orĭ-ce fel, d. dr. îĭ administrează un vomitiv puternic, acelaşĭ pentru toate boalele. Dacă nu-ĭ ajunge bolnavuluĭ atît şi maĭ vine să se arate, apoĭ îĭ măreşte doza pînă cînd bietul om nu maĭ are ce să maĭ dea afară dintr'însul.

* * *

Iată cum se explică moartea luĭ Costică Dumitrescu şi grava îmbolnăvire a multora. Cu Costică Dumitrescu chestia e complicată. Inainte de a muri, bolnav cum era, a fost bătut pînă la sînge de vagmistrul închisoareĭ, după cum se spune, iar d-r Nicoreanu care a văzut vînătaile de pe corpul bolnavuluĭ, n'a zis nimic.

* * *

Incă o dată noĭ cerem o anchetă amănunţită la închisoare militară.

Se vor descoperi multe lucrurĭ şi maĭ nostime.

Expulzarea voluntarilor greci

Sosirea vapoarelor.— Ordinul infam.— Agitaţia în port.— Surescitarea în Galaţi

Iată scrisoarea pe care am primit'o astă-zĭ dimineaţă de la corespondentul nostru din Galaţĭ.

* * *

Galaţĭ, 15 Maiŭ

Guvernul d-luĭ Sturdza a comis o infamie, care a ridicat în picioare întreg Galaţul...

Să vă povestesc lucrurile, cu şir.

Vapoarele Ianera, Zmirni şi un al treilea a căruĭ nume îmĭ scapă, aŭ sosit acĭ în port, cu 250 voluntarĭ grecĭ, întorşĭ din răsboiul greco-turc. **Cea maĭ mare parte sînt grecĭ stabiliţi în ţară.**

O mulţime de lume venise în port să aştepte ancorarea vapoarelor.

* * *

Căpitanul portuluĭ avisat că sosesc voluntariĭ grecĭ a cerut instrucţiunĭ de la guvern.

Guvernul a respuns telefonic să nu se permită debarcarea voluntarilor şi să se întoarcă vasele sosite.

* * *

Ordinul a fost imediat executat. Un vas a şi fost întors în ape, escortat de un torpilor romîn.

Cele-l'alte două fiind deja ancorate, aŭ fost împresurate de flota romînă, nepermiţîndu-se nicĭ o debarcare.

Agitaţia în port a fost enormă, maĭ ales că nu s'a permis măcar rudelor celor sosiţĭ să-ĭ viziteze. Ordinul infam a fost înfierat de toată lumea.

* * *

In Galaţĭ măsura infamă a guvernuluĭ a produs o surescitare enormă în spirite.

Pretutindenĭ agitaţie şi se pregătesc protestărĭ monstre.

I. Costa

Prcoesul furtuluĭ de la Finanţe

Alaltă-erĭ şi erĭ a avut loc procesul celor implicaţĭ în furtul de la ministerul de finanţe. După terminarea rechizitoruluĭ, d. avocat Cornea cere ca să se limpezească dacă d. procuror a primit vre-o denunţare în chestia bătăilor pe care le-a suferit Florescu în arestul poliţieĭ.

Tribunalul respinge incidentul. *Toluşi, după marturısirile inculpaţilor, rezultă că aŭ fost crunt bătuţı la instrucţie, după cum arătăm pe larg la pag. 1.*

S'a amînat pentru azĭ continuarea dezbaterilor.

Bulgariĭ refuză paşapoartele romîne

Ziarul *Răzbioul* aduce nişte ştirĭ foarte grave în privinţa refuzuluĭ paşapoartelor romîne de către Bulgarĭ.

Sîmbăta trecută, treĭ comercianţĭ romînĭ vroind să treacă la Rusciuc, aŭ fost opriţĭ pe malul Dunăreĭ de către autorităţile Bulgare, de şi aveaŭ paşapoarte în regulă.

Numaĭ după marĭ stăruinţĭ, autorităţile bulgare aŭ permis intrarea în oraş unuĭ singur comerciant.

In urma acestuĭ grav incident, guvernul romîn ar trebui să dea un comunicat în această privinţă.

— Inundaţiĭ —

Prutul a venit erĭ cu o furie nebună în dreptul comuneĭ *Drameni*.

Pustiirile făcute sînt înspăimîntătoare.

* * *

La *Enisenlia*, frontiera dintre Dobrogea şi Bulgaria, în partea Dunăreĭ, o furtună violentă însoţită de fulgere şi trăznete grozave, a făcut marĭ pustiirĭ.

Un curent colosal de apă, aruncîndu-se printre casele locuitorilor, se îndrepta spre Cusgun.

Curentul era formidabil: lat de 300 metri, adînc de o jum. metru.

DIN ORIENT

— Ştirĭ telegrafice —

Atena, 15 Maiŭ

Garibaldieniĭ aŭ cercat să scape pe De Felice. Un soldat şi un civil răniţi. De Felice a fost lăsat slobod, a făgăduit că pleacă de la sine.

* * *

Atăna, 15 Maiŭ

Cincĭ membri ai «Ethniky Eterie»» arestaţĭ ca furĭ de candelambre la archiepiscopia din Lamia.

* * *

Lamia, 15 Maiŭ

O companie de Turcĭ a atacat Nea-Mizeli la golful Volo; a fost luptă cu garda civică. Lumea a părăsit Lamia.

* * *

La Sufli ciocnire de trenurĭ, 2 frînarĭ morţĭ, un maşinist grav rănit, 5 soldaţĭ, 5 frînarĭ şi un maşinist uşor răniţĭ.

* * *

Insurgenţiĭ cretanĭ se supun: aŭ dat treĭ tunurĭ puterilor, maĭ daŭ două.

* * *

Depeşĭ particulare ale luĭ *Patris*

Atena 15 Maiŭ. — Se asigură grabnică şi bună deslegare a chestieĭ păceĭ. A-zĭ aŭ plecat cele din urmă trupe din Creta. Ambasadoriĭ vor cere Turcieĭ deşertarea neîntîrziată a Tesalieĭ. Aice linişte.

Berlin 15 Maiŭ.—**La Ildiz-Kioşk aŭ hotărît să scază despăgubirea pînă la 5 saŭ 7 milioane de lire turceştĭ. Renunţă şi la îndreptarea graniţelor, dar vor desfiinţarea judecăţeĭ consulare pentru supuşiĭ grecĭ. S'a hotărît încetarea înarmărilor. Situaţia luĭ Cambon e zguduită.**

Atena 15 Maiŭ. — Riciotti Garibaldi a sosit la Atena. A fost viŭ felicitat de Rallis. Ultimul detaşament din Creta sosit.

Canea 15 Maiŭ. — E teamă de turburări, dacă ar pleca oastea turcească. Izmail paşa ia măsuri. Admiralii îl fac răspunzător de toate.

ULTIMELE ORE

Starea prinţuluĭ disperată

Orele 10.40 a. m.

Sînt în curtea palatuluĭ de la Cotrocenĭ. Nenumărate trăsurĭ înnaintea porţeĭ castelului. In curte afluenţă de lume.

Ese din palat d. ministru Haret, foarte abătut şi povesteşte unuĭ grup următorul incident de astă noapte:

— La orele 2 de noapte cînd a sosit regele, chemat la Cotrocenĭ, prinţul l'a întîmpinat cu vorbele:

— Ce facĭ? Eştĭ maĭ bine.

Prinţul era perfect conştient, de şi după criza violentă de la ora 1.

Regele şi Regina aŭ stat de la 2 de noapte pînă la 7 şi jumătate dimineaţa la patul bolnavuluĭ.

* * *

La noapte s'aŭ adus numeroase eprubete şi inhalaţiile de oxigen aŭ început.

* * *

ora 11

Rînd pe rînd toţĭ miniştriĭ se adună. D. Sturdza soseşte cu d. Ghica secretarul general al ministruluĭ de externe.

* * *

ora 11 20 m.

D. locot. Cantacuzino se coboară din palat şi comunică:

Prinţul doarme. Bătăile inimeĭ sacadate. Starea inspiră aceea-şĭ grozavă temere.

Apare şi d. Ghica. Secretarul general al ministeruluĭ de finanţe are aproape lacrămĭ în ochĭ şi e adînc consternat.

Ora 11.35 m.

Sosesc d-nu Djuvara şi puţin în urmă d. Gogu Cantacuzino. Mi se afirmă că un medic ar fi spus că broncho-pneumonia e triplată de tifos şi pleurezie.

Ora 11.50

Soseşte d. Aurelian şi întîlnindu-se cu d. Palladi, nu poate face de cît un gest de consternare.

Afluenţa creşte. Sosesc mereŭ trăsurĭ.

Ora 12.

Prinţul continuă a dormi.

Toţĭ mediciĭ sînt la patul bolnavuluĭ.

Nicĭ Regele, nicĭ Regina n'a sosit încă.

Din cauza somnuluĭ, buletinul nu se poate ridigia.

Dacă somnul continuă bolnavul va fi trezit şi i se va face o nouă injecţie de pilocarpină şi cafeină.

Ora 12.20 m.

Buletinul tot nu s'a redigiat.

* * *

Ziarul nostru va aduce la fiecare oră pînă seara, ştirĭ noĭ de la patul bolnavuluĭ.

ULTIMUL BULETIN

„Starea generală a A. S. R. ameliorîndu-se puţin, o nouă examinare a devenit posibilă.

S'a constatat că, după cum se bănuise deja erĭ seară, la baza plămînuluĭ stîng s'a format un noŭ focar de bronco-pneumonie.

Puterea inimeĭ ceva maĭ mare.

Cu tótă ameliorarea aparentă insă, temerile formulate in buletinul de la ora 8 dimineaţă persista incă.“

D-riĭ Cantacuzino, Buicliu, Kremnitz

Ultimul moment

La ora 4 p. m. prinţul doarme adînc. Temperatura crescută.

Pulsul slăbit. Situaţia maĭ puţin gravă de cît astă-noapte, dar maĭ gravă de cît în ultimul buletin.

Lume e multă: Mitropolitul primat, d-niĭ Carp, Stolojan, miniştriĭ, etc.

CLUBURI ŞI SOCIETĂŢI

Comitetul executiv al Clubuluĭ Muncitorilor din Bucurescĭ, luînd act de MOŢIUNEA votată în şedinţa de Dumineca 11 Maiŭ a. c., şi considerindo în conformitate cu statutul şi regulamentul clubuluĭ, convoacă pentru DUMINECA 18 MAIŬ, ora 2 după amiază în şedinţă generală extraordinară pe toţi membriĭ Clubuluĭ de la secţia politică, cît şi pe ceĭ de la SECŢIA de AJUTOR în sala Clubuluĭ Muncitorilor.

Rugăm cu multă stăruinţă pe membrii şi membrele amîndoror secţiunĭ, ca să caute a veni în număr cît de mare la întrunirea de Dumineca 18 Maiŭ, unde se vor discuta lucrurĭ foarte folositoare cu privire la mersul Clubuluĭ şi al Secţieĭ de Ajutor. Şedinţa se va deschide la ora 2 fix.

Lito-Tipografia «POPULARA» Pasagiul Romîn, 12.— Bucuresci.